

ELFELEDETT NAGYSÁGOK • Joe Fritz

A mindig kifogástalan eleganciájú Fritz Józsi 1997-ben Bohém-tag is volt. Rendkívül népszerű, minden szempontból egyéni stílusú klarinétos, jelenleg saját zenekarával (Joe Fritz Band) és különböző formációkkal hallható, főként Budapesten. Rengeteget tud a jazzről zenész és történész szemmel egyaránt, rovatában egy-egy kevéssé ismert kiváló zenésszel foglalkozik.

Johnny Hodges

 Ez a név valószínűleg sok zenejörgő szívét megdobbantja, hiszen Hodges nemcsak mint szaxofonos, hanem mint az Ellington-zenekar mellőzhetetlen figurája is jelentős történeti „hagyaték”.

John Keith Hodges néven 1906 májusában született a Massachusetts állam Cambridge nevű városában és anyja zongorajátéka hatott rá először. Harry Carney gyermekkori barátja, akivel később évtizedeket ültek egymás mellett a Duke Ellington-zenekarban. Carney ragasztotta rá becenevét is, a Nyulat (Rabbit), mert Hodges egy uborkás szendvicserért képes volt futóversenyeket nyerni.

Nagy gyermekkori példaképe volt Sidney Bechet, akit ismert a nővére, így egy alkalommal játszhatott együtt vele, és Bechet nagyon biztatón beszélt hozzá és róla, így az inspiráció „megérlelte” Johnnyt és 18 évesen beült az Ellingtonia hajójába. Először szoprán-szaxofonon is játszott, de azt 1946-ban végleg letette.

Szerepelt 1938. január 16-án Benny Goodman legendás Carnegie Hall-beli koncertjén, és már ezzel is bekerült a neve a jazztörténetbe.

Johnny Hodges a swingkorszak vezető altzaxofonosai közé érlelte magát, Benny Carter, Willie Smith és Jimmy Dorsey mellett a legkedveltebb altós lett. Gyors játékánál is felismerhető stílusjegyei miatt hamar felfigyeltek személyiségére. Ellington, mint

minden zenészére, rá is egyénileg hangszerelt. Hodges esetében ez a Jeep's Blues című dalban érte el a csúcspontot. Hodges sound-ja nélkül az Ellington-hangzás foghíjas lett volna...

Az Ellington csapat egyik érdekessége, hogy meg azon tagjai is híresek lettek, akik sosem dolgoztak máshol. Minden zenész egy külön egyéniség és mégsem lóg ki senki sem. Cat Anderson, Cootie Williams trombitások, Juan Tizol trombonos, a legendás szaxofonosok, a korai Ben Webster és Coleman Hawkins, Harry Carney, Russel Procope, Johnny Hodges, Jimmy Hamilton és Paul Gonsalves mind olyan nevek, melyek az ember eszébe jutnak, ha Ellington neve felbukkan és fordítva, Ellington jut az eszünkbe ezekről a legendákról.

Ahogy egy dokumentumfilmben Ellington fogalmaz: „az a csodás ebben a csapatban, hogy utazunk a busszal több ezer mérföldet, és a megérkezéskor morognak, dörmögnek, aztán este szétverik az egész házat!”

Volt idő utazni, Hodges 1924-1970 között volt tag, mintegy öt év kihagyással. 1951-55 között elhagyta a zenekart és saját bandet vezetett, de a híres 1956-os newporti fesztiválsiker után visszaült, ezzel a könnyebb, szervezettebb utat választva, szemben a kérdéses és kiszámíthatatlan kimenetelű saját karrierrel szemben.

Johnny Hodges szólókarrierje, illetve annak sikertelensége valószínűleg két részből tevődött össze:

1.) Leszámtva a Verve Recordsnál készített *Hodges meets Mulligan* albumot, mindig egykori ellingtoni kollégáival játszott. (Mulligan esetében a baritonos kvartettje hívta el őt.) Így sosem tudott kilépni a Duke-féle árnyékból. Ráadásul sok esetben el is várták tőle az azonosulást.

2.) 1951-55 között a jazzrajongók a bebop-perek mellett nehezen kezelték egy régi iskolából érkező zenész újításait. Parker, Sonny Stitt, James Moody mellett lemezei nem arattak sikereket, holott sok esetben modern ízekkel is próbálkozott. Egyik lemezén jazzfuvalista is játszott, ami abban az időben még kuriózum volt.

Hodges másban is úttörőnek számított. Hangszere sosem az éppen aktuális sztárszaxofonok közül érkezett, hanem a számá-

ra legideálisabb, puhán és meleg hangon legkönnyebben megszólaltatható hangszert választotta. Míg sokan a francia Selmer cég modelljeit reklámozták, Hodges az amerikai Vito cég altreklámjaiban tűnt fel. Ezek a hangszerek ma tehetős gyűjtők tulajdonában vannak.

Johnny Hodgest 1970 májusában vitte el egy infarktus, mely egyes források szerint egy fogászati műtét közben érte, más források szerint annak megbeszélése közben...

Hodges lemezei – akár az archív ellingtoni világból, akár modern játékosokkal (pl. Gerry Mulligan) – mindig tökéletesen eredeti embert tükröznek. Johnny Hodges neve fogalom. Vibráló és glissandós stílusa felismerhető, mindenki szereti és tiszteli. Azon szaxofonosok közé tartozik, akik úgy hatnak a későbbiekre, hogy hatásuk érződik ugyan, de mégsem utánozza őket senki. Charlie Parker és John Coltrane útmutatók, őket sokan másolják, Hodges és Paul Desmond pedig szigetnek, melyek érintetlenül ragyognak, így ragyoghatnak csak tovább.

